



Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Cap. II. De affinitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

mò, quòd gentes plures etiam bene institutæ universaliter ista conjugia detestata non sint, cum plures ea sustinuerint teste Paleoto. *l. 2. de nobis filiis c. 3. à n. 2.* prout refertur in specie de quibusdam gentibus in provincia Peruana. Sed facile id diluitur testimoniis adductis paulò ante in contrarium; & quis neget gentes illas Peruanas fuisse barbaras? secundo quòd ab initio mundi talia conjugia licita fuerint. Ad quòd tamen etiam satis consequenter dicere videntur oppositæ sententiæ AA. nimirum admittendo, non esse eam reverentiam & sanguinis conjunctionem tantam, quanta est inter parentes & liberos; adeoque copulam inter illos non ad eò indecentem, quin ab autore naturæ in tali casu necessitatis, qualis fuit ab initio mundi inter filios & filias Adæ ad genus humanum propagandum, permitti potuerit. Admittunt nihilominus adversarii, ut expressè Laym. *l. c. Pirh. n. 11.* propter has & similes rationes probabilium quoque esse oppositam sententiam, nempe quòd licet matrimonia inter fratres & sorores ex se sint indecentia & illicita, ac proinde jure naturæ prohibita, non tamen sint jure naturæ irrita; neque enim eo ipso, quòd aliquid jure naturæ sit illicitum, etiam eodem jure est irritum. Sic enim violare sine causa fidem alteri datam est jure naturæ illicitum, & tamen, si sponsus sine causa dissolvens sponsalia, frangat fidem datam sponsæ contrahendo cum alia matrimonio, hic contractus matrimonialis non est nullus, sed valet; quare prohibitio juris naturæ in eo fundata, quòd talis operatio dictanti ipso lumine rationis apud omnes gentes adversetur rationi naturali, non sufficit, ut etiam eo ipso sit irritum; sed tunc tandem, quando illud ipsum quoque intrinseco fini talis actus vel operis opponitur. Unde jam, si non obstante tali facto vel opere jure naturæ illicito, natura & finis matrimonii (qui est procreatio sobolis & remedium concupiscentiæ) illaesa permaneant, matrimonium quidem in eo casu erit illicitum, non tamen invalidum, ex quo tamen sequi videtur, æquè parum jure naturæ esse irritum matrimonium inter parentes & liberos; quia dictus finis matrimonii manet illæsus. Sic quoque probabile videtur, potuisse occasione illius, quòd ea matrimonia sub ini-

tium mundi erant licita & valida, propagato deinceps humano genere, apud gentes aliquas perseverare consuetudinem ea celebrandi. Quamvis autem ex probabilibus hac sententia sua Sanch. *d. 52. n. 12.* cum Veracruz. *2. p. spec. a. 12. concl. 2.* inferant, si ex gentibus, apud quas est consuetudo talia matrimonia celebrandi convertantur ad fidem, non esse tali conjugio conjunctos separandos; consultius tamen ait Laym. in re ad eò gravi esse consulere Pontificem.

Quæst. 227. An matrimonium in secundo cæterisque gradibus lineæ collateralis sit irritum jure naturæ.

REsp. Negativè cum Sanch. *l. c. n. 11.* Laym. *l. c. n. 4.* & communi; tamen enim turpe plerumque sit cum cognata contrahere matrimonium, naturâ dictante deberi illi reverentiam quandam, cui adversatur copula carnalis, ut Bellarm. *l. 1. de mat. c. 27. respons. ad 1. arg. & ex eo Laym. l. c.* quòd etiam spectasse videtur præceptum illud *Levit. c. 18. omnis homo ad proximam sanguinis non accedat, ut revelet illi turpitudinem ejus.* Adeoque jam indecens esse videatur, si passim istiusmodi matrimonia, maxime in gradibus propinquioribus, instituantur sine urgente causa; non tamen jure naturæ ita sunt prohibita, multoque minus irrita, ut ob rationabilem causam, præsertim publica autoritate accedente, honestarum non possint. Probatur quoque idem à posteriore imprimis ex *c. gaudemus de divorciis.* ubi deciditur, infideles ad fidem conversos, si in secundo vel ulterioribus gradibus lineæ obliquæ contraxerint matrimonium, separandos non esse, cum constitutionibus canonicis non arctentur (vel potius, arctati non fuerint, dum infideles essent) separandi autem essent, si matrimonium in illis gradibus jure naturæ (quò & illi in infidelitate obligabantur) irritum est; dein in veteri testamento viri sancti in istis gradibus contraxerunt; Abraham duxit Saram fratris filiam, *Genes. 11.* Isaac Rebeccam consobrinam suam; & sic videmus passim Pontifices ex rationabili causa in his gradibus dispensare.

CAPUT II. De affinitate.

Quæst. 228. Quid sit affinitas.

REsp. Est propinquitatis personarum ex carnali copula proveniens; ita Theologi & utriusque Juris periti apud Sanch. *l. 7. d. 64. n. 1.* cum D. Thom. communiter recepto in *4. d. 41. q. unic. a. 1.* cum enim per copulam vir & mulier fiant una caro, consanguinei feminae redduntur affines viri in eo gradu, in quo sunt consanguinei feminae, & consanguinei viri sunt affines feminae in eo gradu, in quo sunt consanguinei viri, juxta quòd dicitur *c. fraternitatis. 35. q. 10.* ubi: *Si una caro fuerit, quomodo poterit aliquis eorum propinquus uni pertinere, nisi pertineat alteri.* Unde jam

Infertur primò: Saltem verè & propriè dictam affinitatem non nasci ex matrimonio rato tantum, Castrop. *tr. 28. d. 4. p. 8 num. 3.* Sanch. *l. 7. d. 64. n. 25.* Gutt. *c. 99. n. 7.* Pirh. *b. t. n. 27.* juxta quòd definitivè Pius V. in Bulla edita *calend. Jul. 1568.* super declarat, Concil. Trid. de impediment. affinit.

quæ incipit, ad Romanam, quidquid velint aliqui apud Sanch. *l. c.* cum Sylv. *v. matrimonium. 8. q. 14. dicto 2.* oriri ex tali matrimonio affinitatem quandam initialem, siquidem hoc ipsum est impedimentum publicæ honestatis. Infertur secundo, quòd ex ipsa affinitate non nascatur affinitas alia; hinc licet consanguinei viri sint affines feminae ab eo carnaliter cognita, non tamen sunt affines consanguineorum feminae, & è contra; uti habetur expressè *c. super his. b. t.* quare si Titius cognovit Cajam, pater, filius, frater Titii non impediuntur contrahere cum matre, filia, sorore Cajæ.

Quæst. 229. Num affinitas nascatur ex copula fornicaria seu illicita.

REsp. primò: Nasci eam ex copula illicita, imprimis jure ecclesiastico certum est: *c. discretionem. de eo qui cognovit consang. uxor. sua.* patet etiam ex eo, quòd hoc jure expressè dicatur

ea dicere matrimonium, quæ foret propositio de subiecto non supponente, si ex copula illicita hoc jure censeretur nulla nasci affinitas, Castrop. l. c. n. 5. citatis Cón. d. 32. du. 4. concl. 1. n. 4. Rebell. l. 3. de mat. q. 15. concl. 2. Hurt. d. 20. diff. 2. Jo. And. in c. 1. de convers. in fid. num. 3. Butt. ibid. n. 2. opposit. unic. Cardin. ibid. in princip. n. 1. opposit. 1. contra Nav. l. 4. consil. 111. de sponsal. cons. 7. Henriq. l. 12. c. 1. n. 2. Sanch. l. 7. d. 65. n. 9. Victor. Ledesin. &c. Ideo siquidem, spectato etiam jure naturæ, contrahitur affinitas per copulam conjugalem, quia per eam conjuges fiunt una caro, unusque sanguis, sed æquè per copulam fornicariam fornicantes fiunt una caro, dicente Apostolo 1. ad Cor. 6. v. 15. *Qui adhæret meretrici* (scilicet per copulam) *efficitur unum corpus*. Satisque colligitur ex eo, quòd Amos, 1. n. 7. tanquam scelus gravissimum reputetur, quòd pater & filius, introierunt ad eandem mulierem fornicandi gratiã. Sed neque obstat, quòd ex ista copula fornicaria nulla nascatur propinquitas, quæ amicitiam & reverentiam excitat inter consanguineos; si filius siquidem excitari nequit ad amorem & reverentiam erga fœminam, quam ejus pater fornicariè cognovit. Nam id signum non est, non nasci exinde affinitatem, utpote ad quam id necesse non est, sed sufficit habentes copulam illicitam fieri unam carnem, ad hæc, quòd filius excitetur potiùs in concubina patris odium, per accidens est inde ortum, quia ea copula fuit patri & sibi infamiae, damni alteriusve mali causa. De cætero namque nasci etiam erga talem patris concubinam reverentiam, satis ex eo colligitur, quòd filius etiam patre mortuo horreat cum tali copula.

2. Resp. Secundò: Quod attinet jus civile, communior saltem modus & sensus loquendi habet, quòd jura civilia nullam agnoscant affinitatem illegitimam, seu ortam ex copula illicita; nullam etiam ex hac affinitatem contrahi spectato jure civili, videtur colligi ex *L. liberi. c. de nuptiis*, ubi statuitur, ne filii ducant parentum concubinas; quia id minùs religiosum & probabile est. Dum autem *L. non facile §. affines. §. Sciendum ff. de gradib. affinit.* dicitur: *sciendum est, neque cognationem neque affinitatem esse posse, nisi nuptia non interdictæ sint, ex quibus affinitas conjungitur* &c. non tam negatur affinitas, uti nec cognatio ex nuptiis interdictis absolute, quàm tantùm quò ad effectus civiles, scilicet successione; sicut etiam negatur cognatio & affinitas capite diminutis, non quidem naturalis, hæc enim tolli non poterat, sed civilis in ordine ad successione; ita Castrop. cit. p. 8. n. 6. Sed & negatur hoc ipsum, quòd ad inferendum in foro civili non esse locum affinitati ex copula illicita affertur, nimirum, quòd ex copula fornicaria non sint imposta ea nomina, quæ ex copula conjugali affinitibus, licet tamen frequenter sic non appellentur; eò quòd hæc affinitas non sit honoris, sed decoris.

Quæst. 230. Qualis esse debeat copula, ut ex ea oriatur affinitas.

Resp. Necessariò debet esse perfecta & consummata, seu talis, quæ per se apta est generationi, & quæ matrimonium consummatur; cum per illam copulam & non per aliam fiant una caro. Sanch. l. 7. d. 64. à n. 8. Ponc. l. 7. c. 33. n. 2. Cón. d. 32. du. 4. n. 46. Castrop. l. c. n. 2. Pirh. b. t. n. 22, unde deducuntur sequentia, Primò

non sufficere ad contrahendam affinitatem referationem claustrii virginalis, seu penetrationem vas fœminei, sed requiri insuper seminationem saltem viri intra vas naturale ordinarium fœminæ, sine qua seminatione omnis alia copula inepta est ad generationem prolis; adeoque jam non sufficere copulam sodomiticam cum fœmina, neque ullam aliam pollutionem extra vas illius debitum. His non obstante textu *c. juvenis. de sponsal. §. c. fraternitati. de eo, qui cognov. consanguin. uxor.* ubi decernitur, separandum esse virum à conjugè, eò quòd sororem ejus nondum septennem duxerit, & forsitan cum ea tentaverit consummare, nec poruerit, extraordinariã libidine polluerit; eo siquidem casu, ut Castrop. l. c. n. 3. decernitur separatio, non ob impedimentum affinitatis, sed ob impedimentum publicæ honestatis, eò quòd Papa loquatur de sponsalibus, intellige, antecederet cum dicta puella contractis. De cæterò num ex solius viri seminatione intra vas ordinarium nascatur affinitas, dependet ex eo, num sola viri seminatio sufficiat ad generationem prolis, ut habet communior medicorum; an verò insuper requiratur ad eam seminatio etiam fœminæ, uti non improbabiler sentiunt alii; illud indubitatum, dum cum illa à viro habetur copula, ex seminatione solius fœminæ non nasci affinitatem. Secundò, sufficere ad contrahendam affinitatem copulam habitam cum fœmina dormiente, ebria, amente, coacta, etiam si copula sit occultissima; quia hæc omnes copule sufficiunt ad generationem, non autem habita cum mortua, Sanch. l. c. n. 12. 13. 17. & 18. & ex eo Pirh. b. t. n. 23, cum communi.

Quæst. 231. Num affinitas aliqua jure natura reddat matrimonium irritum.

1. Resp. Primò: Matrimonium contractum in primo gradu lineæ transversæ, nimirum contractum cum uxore fratris, vel cum sorore uxoris, tamen, ut libenter fatentur omnes, contineat naturalem quandam indecentiam, propter quam sine urgentissima causa permitti non debeat (ob quam etiam vetitum in lege veteri, nempe *Levit. 18.* ubi: *Turpitudinem uxoris fratris tui non revelabis, quia turpitudine fratris tui est*: quasi, ut Pirh. diceretur: indecens est, carnaliter conjungi cum uxore fratris propter conjunctionem & reverentiam erga fratrem) ea tamen dedecentia tanta non est, ut contractum vel contrahendum jure naturæ sit irritum, sive ut ob ipsam dicendum sit, auctorem naturæ, quæ talem denegasse affinitibus potestatem contrahendi inter se matrimonium. Ita Covar. in 4. decret. p. 2. c. 6. §. 10. n. 17. Bellarm. l. 1. de mat. c. 28. Sanch. l. 7. d. 66. n. 11. Ponc. l. 7. c. 34. n. 3. Laym. l. c. c. 6. n. 4. Castrop. cit. p. 8. n. 11. cum innumeris aliis DD. (qui varios tractatus ediderunt in defensionem matrimonii Henrici VIII, Angliæ Regis cum Catharina, quod ipse asserbat irritum esse, & ut tale declarari cupiebat; eò quòd ipsa priùs nupsisset fratri suo) cum communi contra Paludan. S. Antoninum, & alios apud Sanch. l. c. d. 52. num. 5. Constare id ipsum videtur à posteriore, dum *Deuter. 25.* etiam præcipitur univèrsim, ut frater ducat uxorem fratris sui defuncti sine liberis, ad suscitandum semen fratri suo. Dum in lege naturæ Jacob duxit duas sorores, Liam & Rachelem. Judas Thamar uxori primogeniti sui, hoc defuncto, dedit in matrimonium alterum filium suum *Genes. 38.* qui tamen in scriptura propterea non reprehenduntur. Item dum

dum varii Pontifices in tali gradu dispensarunt, Alex. VI. cum Rege Lusitanæ. Jul. II. cum Henrico VIII. Angliæ Rege, ut ducerent uxorem fratris, quam dispensationem Clemens VII. consultis desuper celeberrimis Universitatibus, & adhibita accuratissima deliberatione speciali Bulla declaravit validam & legitimam fuisse. Clem. VIII. cum Rege Poloniae, ut duceret uxoris defunctæ forem. Dum denique c. fin. de divort. Papa permittit, ut infideles, qui in infidelitate contraxerant cum relictis uxoribus fratrum suorum, conversi ad fidem permaneant in illis matrimoniis, & non separantur, dum tamen separandi essent, si talia matrimonia essent jure naturæ irrita. Neque in contrarium facit, quod S. Joannes Baptista. *Matt. 14.* & *Marci. 6.* reprehenderit Herodem, nulli nisi legi naturæ subjectum, cum Judæus non esset, ob ductam Herodiam uxorem fratris sui Philippi; cum id factum; quia Philippo adhuc vivente duxerat ejus uxorem, ut in locum *Matt. D. Thom.* in illum locum *Marci. Beda,* alique apud Maldonat. & Joseph. *L. 18. antiquitat. c. 6.* vel, si mortuus fuerat, adhuc id non licebat Herodi; quia prohibitum in Lege Mosaic. *Levit. 18.* matrimonium cum uxore fratris demortui relinquens liberis (qualiter reliquerat filiam nempe Herodiam saltatricem) qua lege adstringebatur Herodes, etsi gentilis; cum esset filius cujusdam Judæi.

2. Resp. Secundo: Matrimonium in primo gradu affinitatis lineæ rectæ, nempe inter vitricum & prævignam, inter novercam & prævignum, socrum & nurum, socrum & generum esse jure naturæ irritum, docent Nav. *L. 4. consil. tit. desponsat. consil. 14.* Covar. *4. decret. p. 2. c. 6. §. 10. num. 6.* Valq. *Tom. 2. d. 112. n. 7.* Valent. *Tom. 4. d. 10. q. 5. p. 3.* Bellarm. *de mat. c. 28. post initium.* Laym. *cit. c. 6. n. 5.* Pirh. *h. t. n. 32.* pluresque alii relati à Sanch. *L. 7. d. 66. n. 6.* Fundamenta hujus sententiæ, uti & dilutio eorum, quam se facere putant AA. oppositæ sententiæ, paulò post subjiciuntur. Contrarium tenent D. Thom. *2. 2. q. 154. a. 9. in solut. ad 2.* Cajet. *ibid.* Sanch. *l. c. n. 7.* Henriq. *L. 11. c. 1.* Ponc. *L. 7. c. 34. n. 3.* Rebell. *de oblig. just. p. 2. L. 3. q. 15. n. 10.* Castrop. *cit. p. 8. n. 12.* qui pro hac sententia afferunt hanc rationem, quod dicta affinitas non inducat ea, propter quæ aliàs matrimonium jure naturæ irritum est, & ab authore naturæ non concessum humano generi censetur. Non enim inferat impotentiam ad generandum; neque impediatur debita inter conjuges subjectionem (esto enim, filius reverentiam debeat uxori patris sui, id tamen non tollit, quò minus ea contracto cum ipso matrimonio subjici illi possit in domestica administratione) & licet ex eo, quod fuerit uxor patris, ac proinde effecta una cum eo caro, sequatur deberi ei parem ferè reverentiam, ac ipsi patri ab hujus filio, juxta quod etiam S. August. *L. 22. contra Faustum. c. 61.* relatus c. si vir. *35. q. 3.* ait: *Si vir & uxor non duo, sed una sunt caro, non aliter autem nurus deputanda quam filia;* certum tamen est, à filio non deberi tantam reverentiam novercæ quam matri, à qua esse accepit, ut bene Castrop. & consequenter non esse in matrimonio contracto cum noverca tantam dedecentiam, ut causa urgente (etiam præter eam, quæ consistit in necessaria propagatione generis humani aliàs deficiente) cohonestari possit. Favere quoque huic sententiæ videtur, quod *Reg. 3. c. 2.* Adonias pe-

terit Abisac uxorem patris sui defuncti in uxoretti; item textus quarundam Conciliorum, quos leges apud Castrop. Ex *L. verò si adulter. §. quare. ff. ad Leg. Jul. de adult. & ex L. ult. §. noverca. ff. de cond. sine caus.* ubi istæ nuptiæ vocantur incestuosæ plus deduci nequeat, quam quòd sint prohibitæ ob indecentiam, & spectato jure communi positivo sint irritæ, non verò jure natura. Idem dicunt hi AA. ad locum illum *Amos. 2.* ubi tanquam scelus gravissimum reputatur, quòd pater & filius ierint ad eandem puellam constituendam, præterquam hæc affinitas in hoc exemplo nata ex copula fornicaria. Item ad illud Apostoli *1. ad Cor. 5.* reprehendentis indecentissimum facinus, quo filius copulabatur uxori patris sui, & quidem ut Cajet. & alii relati à Cornet. à lapide in illum locum, vivente & renitente patre. Item ad illud *Deuter. 20.* ubi pœnâ ignis tale matrimonium punitur, nimirum dicunt, optimè inferri inde, esse id valde indecens, ac proinde ab eo homines omni modo deterrandos, & nunquam permittendum sine gravissima causa, quæ quia raro contingere potest, Pontifices in hac affinitate nunquam dispensasse.

3. Resp. Tertiò: Affinitas orta ex copula fornicaria etiam in primo gradu lineæ rectæ jure naturæ non dirimitur matrimonium, habet communis, Castrop. *num. 10.* Sanch. *d. 66. num. 3.* qui ut certum defendunt, Rebell. *L. 3. de mat. q. 15. concl. 2.* Laym. *l. c. c. 6. num. 6.* Pirh. *h. t. num. 33.* Tamen enim, ut dictum, ex copula fornicaria spectato jure gentium ac naturali oriatur aliqua affinitas, ea tamen tam perfecta non est, ac orta ex copula conjugata, neque tam efficax, ut secluso jure canonico impediatur matrimonium, quò minus validè contrahi possit; uti hoc ipsum etiam confirmatur ex eo, quòd, ut Castrop. videamus Papam sæpe in hac affinitate dispensare. Unde jam inferitur, gentilem ante Baptismum validè contrahere posse, quin & licitè ob causam justam cum filia mulieris, cum qua antecederet fornicatus est; neque post Baptismum ab ea separandum, nisi fortè, si non ex jure naturæ, ex consuetudine tamen apud talem gentem talia matrimonia irrita censeantur. Laym. Pirh. *LL. cit. Coninck. d. 32. du. 4. num. 5.* qui tamen addit affinitatem contractam ante Baptismum (intellige, non tantum in primo gradu lineæ rectæ & transversæ, sed & in secundo gradu) permanere post Baptismum, ac impedire, quò minus jam validè cum filia, sorore vel nepte iustius fœminæ, cum qua ante Baptismum fornicatus, validè contrahere possit matrimonium.

Quæst. 232. Ad quem gradum affinitas jure ecclesiastico dirimat matrimonium.

1. Resp. Primò: Ex copula legitima & conjugali orta non secus, ac consanguinitas olim impediabat matrimonium contrahendum, & dirimebat contractum usque ad gradum septimum *c. 1. c. nullum. c. equaliter. caus. 35. q. 3.* modò tamen juxta *c. non debet. h. t.* non nisi ad gradum quartum inclusivè; atque ita Titius nec licitè nec validè contrahere potest matrimonium cum Cajæ defunctæ uxoris suæ consanguineis intra quartum gradum.

2. Resp. Secundò: Par olim, seu ante Trident. quò ad dirimendum matrimonium erat ratio de affinitate orta ex copula illicita, quæ de orta ex copula

pula licita, uti constat ex *cit. c. non debet.* ubi ex causa affinitatis non distinguendo, inter ortam ex copula licita & ortam ex copula illicita impedimentum dirimens matrimonium statuitur usque ad quartum gradum inclusivè. Verùm hodie ex decreto Trid. *sess. 24. c. 4. de reform. mat.* impedimentum hoc affinitatis ex copula illicita restrictum est ad secundum gradum. Sic Titius fornicatus cum Caja contrahere nequit matrimonium cum Cajæ sorore, patruela, consobrina, matertera, validè tamen cum Cajæ consanguineis in tertio gradu; et si enim & in hoc & ulterioribus gradibus sit affinitas reipsa, non est tamen juridica, seu quò ad effectus juris & vim impediendi matrimonium.

Quest. 233. Num affinitas ex copula illicita dirimat quoque sponsalia.

1. Resp. Primò: Affinitas orta ex copula illicita ob eandem rationem & intra eundem gradum, ob quam & in quo dirimit matrimonium, dirimit etiam sponsalia contrahenda & contracta de futuro. Sanch. *L. 7. d. 67. num. 7. & 8.* & ex eo Pirh. *ad Tit. de eo, qui cognov. consang. uxor. num. 21.* juxta *c. veniens. cod.* siquidem sponsalia de futuro nihil sunt, quam futurarum nuptiarum promissio; talis autem affinitas orta ex fornicatione cum consanguinea sponsæ impedit, ne talis promissio possit impleri; cum, ut dictum, inter affines in gradu prohibito contrahi validè nequeat matrimonium. Porro, quòd cognoscens consanguineam sponsæ fiat inhabilis etiam ad contrahendum matrimonium cum quavis alia, juxta *c. 1. de eo, qui cognovit.* importat solum impedimentum impediens respectu aliarum sponsæ non consanguinearum, in quo Episcopus dispensare potest, ut Pirh. *ad eund. tit. num. 9.* Verùm dicta impedimenta impediencia ex crimine non esse amplius in usu, dictum est supra.

2. Resp. Secundò: Affinitas ex copula incestuosa seu illicita superveniens sponsalibus contractis de præsentis seu matrimonio etiam rato tantum non solvit illud, juxta *c. discretionem. de eo qui.*

Quest. 234. An & qualiter affinitas orta ex incestuosa copula cum consanguinea uxoris, adeoque superveniens matrimonio impediatur petitionem debiti.

1. Resp. Primò: Attento jure antiquo seu ante Trident. sicut talis copula dirimebat matrimonium contrahendum usque ad quartum gradum, ita etiam intra eundem gradum contracta impediatur petitionem debiti. Castrop. *d. 3. p. 4. §. 6. num. 1.* à quo jure recedendum non esse; cum in jure novo ejus correctio seu restrictio nulla quò ad hanc petitionem debiti reperitur. Siquidem Trident. restringens affinitatem ad gradum secundum, nullam de privatione debiti mentionem fecit; adeoque adhuc contractam ex illicita copula affinitatem intra dictum quartum gradum impedire petitionem debiti, docent Comit. *L. 1. respons. mor. q. 136.* & alii apud Sanch. *L. 7. d. 15.* Verùm contrarium, nempe restricta affinitate ad secundum gradum, quò ad contrahendum matrimonium, eo ipso quoque ad illum gradum restringi debitum petendi privationem, tenent cum communi Sanch. *L. 9. d. 27. num. 14.* Gutt. *de mat. c. 99. in fine.* Castrop. *cit. §. 4. num. 2.*

Ponc. *L. 7. c. 33. in fine.* sic referens decisum à S. Cong. Concil. Ratio est, quòd privatio petendi debitum imponitur in pœnam incestuosæ copulæ; sublato autem impedimento contrahendi matrimonii ob copulam habitam cum consanguineis uxoris in tertio & quarto gradu, copula illa non est incestuosa.

2. Limitatur dicta responsio, nempe quòd incestuosus ille, seu cognoscens consanguineam uxoris non privetur jure petendi debitum. Primò, si ignoravit esse consanguineam; vel etiam, dum scivit esse consanguineam, ignoravit tamen esse consanguineam in primo vel secundo gradu, eò quòd tunc non committat incestum (intellige formalem) adeoque etiam non incurrat pœnam tali incestui statutam. Sanch. *L. 7. d. 15.* Laym. *L. 5. tr. 10. p. 3. c. 1. num. 14.* Castrop. *num. 3.* Secundò si per violentiam conjux fuerit cognita à consanguineo mariti, adhuc poterit petere debitum. Laym. Castrop. *LL. cit.* propter eandem rationem. Tertio, juxta probabilem, si per metum gravem cadentem in virum constantem copula illa incestuosa fuerit extorta; eò quòd, cum hac pœna inducta sit jure ecclesiastico, non videatur ita coactè peccanti imposita; ita cum Soto *in 4. d. 37. q. un. a. 2.* Castrop. Laym. *LL. cit.* Ponc. *L. 10. c. 7. num. 6.* quam sententiam licet Sanch. probabilem & pietate plenam dicat, sequitur tamen contrariam. *L. 9. d. 31. num. 4.* Quarto secundum Sylv. *v. luxuria. q. 4. dicto. 2.* Angel. *v. incestus. num. 4.* Sa *v. matrimonii imped. dirim. num. 1.* si incestus sit occultus. Sed meritò id rejiciunt omnes alii. Sanch. *l. c. num. 3.* Gutt. *q. can. L. 1. c. 22. num. 8.* Castrop. Laym. *LL. cit.* cum Gl. *in c. qui dormierit. v. neutrum. 32. q. 7.* ex nullo enim textu colligitur, incestum talem debere esse publicum ad contrahendum impedimentum hoc; & sanè, si hoc verum, rarò contraheretur. Sed neque sententia Judicis ad hoc requiritur. Sanch. Laym. Castrop. *LL. cit.* Quintò limitatur cum Soto *l. c. a. 2.* Gutt. *l. c. c. 23.* Sanch. *L. 9. d. 7. num. 1.* Castrop. *num. 4.* Laym. *num. 15.* ita ut incestuosus conjux quandoque petere possit debitum, ne nunquam petendo veniat in suspicionem admitti sceleris, aut ne alter conjux exponatur periculo incontinentiæ, vel credat, se minus diligi; cum hæc sit lex ecclesiastica, quæ cum tanto rigore credenda non sit obligare. Sextò, ut obtenta de super dispensatione (ad ejus impetrationem nullus consensus innocentis, etiam conscii delicti requiritur; ut cum Sanch. *l. c. d. 6. n. 10.* Castrop. *n. 5.*) ita integrè recuperetur jus petendi debitum, ac si nulla unquam contracta affinitas; quam dispensationem jure ordinario, saltem per consuetudinem acquisito, concedere potest Episcopus. Laym. Castrop. *LL. cit.* Sanch. *L. 8. d. 4. num. 4.* uti etiam ex privilegio Papæ superiores societatis, & quibus ipsi commiserint. *in privileg. Societatis, v. dispensatio.*

3. Resp. Secundo: Quod attinet innocentem, dubium non est, quin is petere possit debitum, & hoc ei reddendum; cum sine sua culpa suo jure privari nequeat. *cit. c. discretionem.* adeoque affinitas post matrimonium iniquè contracta nocere non debet ei, qui iniquitatis particeps non fuit. *c. fraternitatis. de eo, qui cognov. consang.* Reddere tamen ipsa incestuosa, adeoque iniquè petenti, non tenetur, eò quòd ista illius petitio sit nulla, utpote facta à non habente jus petendi. Gl. *in c. nusse. 30. q. 1. v. defraudaretur.* Covar. *4. decret. 2. p. c. 7. §. 2.*

§. 2. num. 5. Sanch. *L. 9. d. 6. num. 8.* Castrop. num. 7. Sed & si aliquando annuerit ejus petitioni, non tamen exinde obligatus est deinceps illi petenti illud reddere; quia per hoc ipse non est liberatus hac poena, nempe privatione juris petendi, neque innocens eam illi remittere potest. Castrop. *l. c.* Sanch. num. 9. Posse tamen innocentem licite reddere debitum, etsi nocens illud inique petat, docent Castrop. *l. c.* Laym. *cit. num. 15.* Sanch. num. 12. & c. contra alios; cum enim innocens jus conjugale plenissime possideat, potest eo uti petendo & reddendo debitum, ut Laym. perinde, ac si nulla affinitas subesset, ne ex culpa alterius gravetur. Sed & potest id absque eo, quod cooperetur culpae alienae; siquidem copula illa secundum seilicita non est, sed solum quod ab incestuoso petitur, jam verò illi petitioni innocens non cooperatur formaliter, quia nocentem ad petitionem non instigavit; sed solum copulae petitae; ita Castrop.

4. Porro illud hic notandum primò, quod cognoscens consanguineam sponsae suae de futuro in primo vel secundo gradu, etsi incestuosus per hoc non sit, contrahat tamen affinitatem cum propria sponsa, ac ita impedimentum dirimens, ita ut sine dispensatione jam amplius cum ea contrahere nequeat matrimonium; sed neque consanguineam sponsae à se carnaliter cognitam in uxorem ducere potest, si est in primo vel secundo gradu consanguinea sponsa, cum jam per precedentia sponsalia contraxerit impedimentum publicae honestatis respectu dictae consanguineae; non tamen impeditur ducere etiam quamcumque, etsi consanguinea illa cognita fuerit in primo gradu, quia tale impedimentum, etsi olim fuerit, modò consuetudine abrogatum est. Et hæc secundum dicta in antecedentibus.

5. Notandum secundò: Pari modo copulam habitam cum cognata spiritali vel legali uxoris, cum non sit incestus (utpote qui est consanguineorum & affinium conjunctio, quales non sunt cognati spiritalis & legales) Pirh. *ad tit. de eo, qui cognov. consang. num. 20.* Nav. *consil. 4. cons. 2. tit. eod. num. 6. & 8.* ita etiam non causat affinitatem, & consequenter non impedit matrimonium, aut etiam petitionem debiti.

Quaest. 235. An & qualiter impedimentum affinitatis dirimens matrimonium contractum, probandum sit?

1. Resp. Primò: Matrimonium ex hoc capite impeti non debet, nisi impedimentum hoc sit publicum, aut idoneis testibus probetur; uti expressè dicitur *c. de illo. de eo, qui cognov.*

2. Resp. Secundo: Tametsi ad impediendum matrimonium contrahendum unus testis plene probet, eique asserenti hoc impedimentum (idem est de alio quovis impedimento) creditur; quia tunc agitur de vitando peccato, ne impediti & inhabiles contra Ecclesiae prohibitionem contrahendo peccent. Sanch. *L. 1. de sponsal. d. 7. num. 1.* cum Gl. *fin. in cit. c. de illo. & ibi. DD.* communiter; uno tamen solo asserente, subesse

impedimentum dirimens, conjuges contracto matrimonio separandi non sunt.

3. Resp. tertio: Licet conjuges ipsi ambo dicant, affinitatem inter eos contractam ante matrimonium, tamen hoc non dirimitur, nec separandi sunt, ut expressè habetur *c. super eo. de eo, qui cognov.* quia non creditur viro vel uxori, si confitentur in præjudicium matrimonii, statum autem eorum Confessione factae pro matrimonio. Gl. *in cit. c. v. Confessionem.* Cur autem stetur confessioni conjugum asserentium matrimonium esse contractum, juxta *c. attestaciones. de despons. impub. & Gl. ibi v. evassisse.* Et non stetur eorum Confessione contra matrimonium ad illud dissolvendum vel separandum, ratio est; quia assertio illa pro matrimonio est eadem valde favorabilis, uti & ipsis contentibus & toti Republicae, cujus interest matrimonium ejusque valorem defendi, ut liberis hominibus civitates repleantur, *L. 1. soluto matrimon. de contra confessio contra valorem matrimonii est valde odiosa, tum ob collusionem conjugum, ut habet textus *cit. c. super eo.* tum quia contentur in eare, in qua ipsi sibi præjudicare nequeunt; cum dissolutio matrimonii non dependeat à conjugum potestate. Ac denique quia talis dissolutio præjudicat proli & aliis bonis matrimonii. Barb. *in cit. c. super eo. Pirh. l. c. num. 17.* Neque his obstat, quòd post confessionem in jure seu judicio factam nihil quaeratur amplius, sed confessi pro judicatis habeantur. *L. post rem. ff. de re judic. juncta L. unie. c. de confess.* hoc enim verum est in iis, quae ex confessione partium pendunt, & sunt in libera eorum potestate, at dissolutio matrimonii non pendet ab hominibus.*

4. Extenditur responsio, ut procedat, etiam si confessioni amborum conjugum accedat rumor viciniæ confirmans tale impedimentum. Pirh. *l. c. num. 18.* ubi etiam cum Abb. *in cit. c. super eo. num. 3.* quod rumor viciniæ sit, quando pars aliqua, nempe tertia vel quarta, aliquid affirmat, in quo differt à fama publica, quae proprie est, dum tota civitas aut viciniæ, vel major ejus pars aliquid evulgat. Rumor autem est quid minus, ut Gl. *in cit. c. super eo. v. confessionem in fine.* quam fama, & non est sufficiens probatio sine testibus, Porro, quod hic notandum, fornicatio potest dici notoria sine alia probatione, dum Clericus publice tenet in domo concubinam vel feminam suspectam. Pirh. *l. c. num. 15.* Host. *in c. de illo. de eo, qui cognov. v. notorium.* Abb. *ibid. num. 3.* Alex. *num. 4.*

5. Resp. Quarto: Sed neque confessioni amborum creditur, si fiat ea confessio adversus aliud matrimonium, quod cum altero eorum prius initum asseritur, crederetur enim vel sic eorum testimonium in propria causa & in proprium eorum commodum, quod nullo jure concessum. Abb. *l. c. Menoch. de arb. cas. 103. num. 6.* Pirh. *l. c. num. 18.* qui etiam cum iisdem notat, quòd, si agatur de separatione tantum quòd ad thorum, credatur unius conjugis assertioni contra seipsum, v. g. si mulier confiteatur se commisisse adulterium, illi ejus confessioni creditur, ut à viro quòd ad thorum separetur,